

ה"ת 38950/05/16 - דני קירש נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום בחיפה

ה"ת 38950-05-16 קירש נ' מדינת ישראל ואח'
תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

בפני	כבוד השופט זיו אריאלי
מבקש	דני קירש
נגד	
משיבה	מדינת ישראל

החלטה

אעמוד להלן אך על מקצת מהגלגולים שידע תיק זה, ועל העובדות הדרושות להכרעה.

1. המבקש הגיש בחודש מאי 2016 "תובענה להשבת תפוס", מכוח הוראת סעיף 192(א)(1) לפקודת המכס. עניינה של התובענה הוא ברובה חיצים [להלן: התפוס], אשר לטענת המבקש נרכש עבורו על ידי רעייתו, כמתנת יום הולדת. התפוס הוזמן מחו"ל דרך אתר אינטרנט, ועם הגעת דבר הדואר לישראל - נתפס על ידי המכס כפריט אשר אסור ביבוא. המבקש טען, כי הוא מעוניין לעשות שימוש ברובה החיצים במסגרת מועדון הספורט בו הוא חבר [הלה הגיש אישור בדבר חברותו במועדון קשתים].

2. המשיבה התנגדה להשבת התפוס לידי המבקש. נטען כי מדובר ברובה קשת שאסור ביבוא. המשיבה נסמכה בין היתר לעניין זה על אישור מאת מועדון הקשתים בו חבר המבקש, ממנו עולה כי המועדון אינו מתיר יבוא ושימוש ברובי קשת מהסוג האמור. עוד נטען כי הבקשה הוגשה באיחור, וכי המבקש ייבא את התפוס לישראל ללא אישור מאת המשרד לביטחון פנים או משרד הכלכלה.

3. דיונים בהליך זה נדחו פעם אחר פעם, בהסכמת הצדדים. בין היתר הציעה המשיבה למבקש לפנות למשרד לביטחון פנים, על מנת שהמבקש יקבל רישיון לרובה החיצים מושא התובענה. המבקש פעל על פי הנחיית המשיבה, קיבל אישור מותנה למשך שישה חודשים - אך המשיבה המשיכה והתנגדה להשבת התפוס, שכן למבקש ניתן אישור מותנה להחזקת **אקדח** (ולא רובה חיצים). לאחר בירור נוסף, הודיע ב"כ המשיבה כי על המבקש לגשת פעם נוספת למשרד לביטחון פנים [אף נמסר שמה של האחראית אליה יש לפנות] ולבקש מפורשות קבלת רישיון להחזקת רובה חיצים. חודשים חלפו, והמבקש שב ופנה לבית המשפט, בטענה כי עדיין לא קיבל את הרישיון המיוחל. או אז נזכרה המשיבה להודיע, כי התפוס אינו עונה להגדרת כלי יריה, ומשכך הרי שהאגף לרישוי כלי יריה במשרד לביטחון פנים אינו מעניק רישיון לרובה חיצים. הסדרת העניין, כך מסרה המשיבה - מצוי באחריות משרד

הכלכלה, כיוון שיש לראות בתפוס כ"צעצוע מסוכן", אשר דרוש רישיון מיוחד כדי לייבא אותו.

4. לאור עמדותיה המשתנות של המשיבה, קבעתי דיון בפני, במעמד הצדדים. הוריתי למשיבה לגבש את עמדתה באופן סופי, ולהבהיר את טעמי התנגדותה לתובענה. עוד ביקשתי כי לדיון יתייצב גם גורם מוסמך מטעם משרד הכלכלה, אשר יבהיר את טעמי התנגדות המשיבה לייבא רובה חיצים כאמור.
5. דיון נקבע ליום 24.10.17. טרם הדיון הוגשה תגובה מטעם המשיבה. על פי התגובה המפורטת, התפוס חייב ברישיון מטעם משרד הכלכלה, ובהתאם למדיניות המשרד - היבוא מותנה באישור מועדון חץ וקשת. אלא שמדיניות איגוד הקשתות בישראל היא כי אין להתיר שימוש ברובה חיצים מסוג התפוס. המשיבה הבהירה סופית, כי לשיטתה אין המדובר בכלי יריה כהגדרתו בחוק, ועל כן החזקת התפוס אינה דורשת רישיון מאת המשרד לביטחון פנים. עוד חזרה המשיבה על טענתה כי דין התובענה להידחות על הסף, שכן הבקשה הוגשה באיחור ובניגוד לפרוצדורה הנוהגת.
6. בשולי הדברים, ובטרם חתימת תגובתה המפורטת של המשיבה, נמסר כמעט אגב אורחא, כי "**מבירור שנערך לאחרונה עולה כי התפוס הושמד, וכי עצם ההשמדה הופכת את הדיון בבקשה זו לתיאורטי בלבד...**"
7. במהלך הדיון ביום 24.10.17 הודיעה ב"כ המשיבה כי טרם הובררו לה נסיבות השמדתו של התפוס והמועד בו השמידה אותו המשיבה.
8. משכך, קבעתי בהחלטתי מיום 24.10.17, כי על פניו, ולאור העובדה שהתפוס הושמד - נראה כי דין התובענה להימחק. עוד הוריתי למשיבה להתייחס לשאלת המועד בו הושמד התפוס. בנוסף ביקשתי את התייחסות שני הצדדים לשאלת החיוב בהוצאות בהליך זה.
9. מתגובת המשיבה עולה, כי התפוס הושמד על ידה, "בטעות ובתום לב", כבר ביום 12.12.16, וזאת יחד עם פריטים נוספים (שאינם קשורים להליך שבפני). נטען כי דבר השמדת התפוס נודע לב"כ המשיבה באקראי, סמוך לפני הדיון מיום 24.10.17.
10. לטענת המשיבה, אין כל מקום לפסוק הוצאות לטובת המבקש, שכן מלכתחילה מדובר בתפוס שאינו מסוג הטובין המותר לייבוא לישראל. נטען כי היה על המבקש לברר אם החפץ התפוס מותר לייבוא ואם ייבואו טעון רישיון. המידע בדבר הצורך לקבל רישיון - נגיש לציבור. מדובר ב"בירור פשוט" (כטענת המשיבה). המבקש ניסה לייבא לישראל טובין ללא האישורים הדרושים, משכך מדובר בטובין שייבאו לישראל בניגוד לדיון. משלא הוכיח המבקש כל עילה בדיון, הרי שאין גם כל מקום לפסוק לו הוצאות. בנוסף נטען כי הוצאות משפט נועדו לפצות תובע אשר זכה בדיון. לו היה המבקש ממלא את חובתו

ועורך את הבדיקות הנדרשות - לא היה מלכתחילה מקום להגיש את ההליך להחזרת התפוס. אמנם, המבקש הופנה הלוך וחזור בין רשויות המדינה (המשרד לביטחון פנים ומשרד הכלכלה), ועל כך מתנצלת המשיבה, אולם הדבר נעשה בתום לב ומתוך כוונה לסייע בידי המבקש.

11. המבקש טען בסיכומיו כי המשיבה גרמה לו לנזק, גם אם לא באופן מכוון, ועל כן עליה לשאת בתוצאות הנזק שגרמה. עוד נטען כי ערך ממוצע של רובה חיצים מהסוג שהושמד הוא כ- 8,000 ₪.

דין והכרעה

12. כמפורט לעיל, החפץ התפוס הושמד על ידי המשיבה, כבר במחצית הראשונה של חודש דצמבר 2016. משכך, הרי שהסעד המבוקש על ידי המבקש (מסירת התפוס לידיו) - אינו אפשרי עוד. דין התובענה לפיכך - להידחות.

ואולם בכך לא סגי.

13. המשיבה סיכלה בהתנהלותה את האפשרות לבירור מלא של התובענה.

הטענה כי המבקש מלכתחילה לא היה זכאי לסעד אותו ביקש - אינה יכולה להישמע מפי מי שנקט בצעדים שבגינם לא ניתן להעניק למבקש את הסעד. דומה כי יש להזכיר מושכלות יסוד: **בעל דין אינו יכול לסכל במו ידיו את ההליך המשפטי ואת הבירור המשפטי אשר הוא צד לו**. ייתכן כי המשיבה משוכנעת בצדקת טענותיה, וסבורה כי בירור מלא של התובענה היה מוביל לדחייתה. אלא שבכך אין כדי להעלות או להוריד: המשיבה אינה רשאית לגדוע במעשיה את המשך ההליך המשפטי ואת המשך הבירור המשפטי. המשיבה אינה רשאית, בהתנהלותה, למנוע מהמבקש את יומו בבית המשפט.

14. די בכך כדי להוביל למסקנה בדבר חיוב המשיבה בהוצאות.

ואולם גם בכך לא סגי.

15. שכן בעוד החפץ התפוס הושמד על ידי המשיבה (מבלי להודיע על כך סמוך לאחר מעשה - לא לבית המשפט ולא למבקש) - **המשיכה המשיבה להפנות את המבקש לרשויות שונות לצורך קבלת רישיונות והיתרים שיאפשרו למבקש לקבל לידיו את התפוס**. המבקש שעה להנחיות שקיבל מאת המשיבה ובאי כוחה. הוא פנה לאגף רישוי כלי יריה במשרד לביטחון פנים והגיש בקשה מתאימה - על פי הנחיית ב"כ המשיבה. לאחר שקיבל אישור לפי הנחיה זו - שב ופנה למשיבה, אך זכה לסירוב נוסף.

16. כך, במהלך דיון שהתקיים בפני ביום 20.12.16 (למעלה משבוע לאחר שהחפץ **הושמד**), הודיע ב"כ המשיבה כי בירר עם הגורם הרלבנטי במשרד לביטחון פנים, וכי כל שעל המבקש לעשות הוא לפנות לגב' פדואה סרוג'י ולבקש במפורש רישיון להחזקת רובה חיצים.

17. ל הצהרת נציג המשיבה בדיון מיום 20.12.16 - מעוררת חוסר נוחות, לשון המעטה. הצהרה זו ניתנה על ידי נציג המדינה, בעת שהתפוס אינו קיים כבר. וכל זאת, כאשר, לשיטת המשיבה בטיעוניה כיום, לו היה המבקש עורך "בירור פשוט" - היה מגיע על נקלה למסקנה כי לא ניתן בכלל לקבל רישיון לייבא את התפוס.

18. ויוזכר: כבר מראשיתו של ההליך פסחה המשיבה על שתי הסעיפים ונמנעה מלהביע עמדה ברורה באשר להליך הנדרש לשם קבלת אישור לייבוא התפוס. כך למשל נטען בתגובת המשיבה מיום 16.6.16 (סעיפים 24-25): "...לצורך יבוא התפוס נדרש היבואן לקבל אישור מאת האגף לפיקוח ורישוי כלי יריה במשרד לביטחון פנים... לחלופין, ניתן לקבל אישור מאת משרד הכלכלה (רישיון יבוא) לצורך יבוא התפוס, אולם אישור זה ניתן רק לאחר שהיבואן מציג אישור חברות במועדון ספורט, המתיר שימוש בתפוס במסגרת חברות במועדון, וכן התחייבות של היבואן, החתומה על ידו, להשתמש בכל רק בשטח מועדון הספורט".

19. לא ברור, לפיכך, כיצד זה דורשת המשיבה מהמבקש סטנדרט התנהגות ומודעות אשר היא עצמה אינה עומדת בו. כיצד ניתן לצפות מאזרח נעדר השכלה משפטית או מקצועית בענייני יבוא טובין, לערוך "בירור פשוט" בעניין הליך הייבוא של רובה חיצים, כאשר המשיבה - על שלל יועציה המשפטיים, פקידיה המוסמכים ועובדיה המנוסים - אינה מצליחה לגבש עמדה בסוגיה זו אלא בחלוף כשנה וחצי (כאשר במהלך אותה תקופה הופנה המבקש פעם אחר פעם באופן שגוי לקבלת אישורים, היתרים ורישיונות אשר עתה נטען, כי הם אינם רלבנטיים לבקשתו!).

20. הנה כי כן, לא זו בלבד שהמשיבה סיכלה את הבירור ואת ההליך המשפטי שנקט המבקש, אלא שבמו התנהלותה אף תרמה להתארכותו שלא לצורך, תוך הפנייתו של המבקש לרשויות שונות, להליכים שונים ומשונים - הליכי סרק אשר מאחריות להם היא מבקשת כיום להתנער בטענה כי מדובר בטעות בתום לב, מתוך רצון לסייע למבקש.

21. לאור האמור, איני רואה כל סיבה שלא לחייב את המשיבה בהוצאות משפט בגין התמשכות ההליכים שלא לצורך, כמו גם סיכול ההליך והבירור בכללותו.

אף לא ברורה לי טענת המשיבה כי הוצאות משפט נועדות לפצות תובע אשר זוכה בדיון (סעיף 20 לתגובת המשיבה מיום 7.11.17). כפי שבוודאי ידוע גם למשיבה, לבית המשפט מסורה סמכות להטיל הוצאות ללא

קשר לתוצאות המשפט, מקום בו בעל דין האריך את הדיון שלא לצורך, בין אם בטענות סרק ובין אם בדרך אחרת [ראה והשווה תקנה 514 לתקנות סדר הדין האזרחי]. אם יש דוגמה מובהקת להארכת ההליך שלא לצורך, הרי שהיא מצויה בהתנהלות המשיבה בהליך זה.

22. אדגיש: אין בידי לקבל את עתירתו של המבקש לפצותו בגין השמדת רובה החיצים בידי המשיבה. ראשית, ההליך שבפני אינו ההליך המתאים לשם כך. שנית, לא הובאה בפני ראייה לשווי התפוס. לטענת המשיבה, שווי התפוס, כפי שהוצהר, הינו \$150 ארה"ב. גם אם מדובר בהצהרה של מי ששלח את התפוס לישראל (ולא על ידי הנמען-המבקש) - ברי כי הנטל הוא על המבקש להוכיח את שווי של רובה החיצים. המבקש טען בסיכומיו כי ערכו של רובה החיצים מגיע לכדי 8,000 ₪. טענה זו נטענה בעלמא. לא זו בלבד שלא הובאה בפני ראייה לשווי של רובה חיצים בכלל (או לרובי חיצים מהסוג שנרכש), אלא שנראה כי באפשרותו של המבקש לבסס על נקלה את טענותיו ולהוכיח בכמה נרכש רובה החיצים המסוים אותו ניסה המבקש לייבא לישראל. משלא עשה כן, אין לשעות אחר טענתו ולפצות אותו, אף לא על דרך האומדנא.

23. סוף דבר, משהושמד רובה החיצים התפוס על ידי המשיבה - דין התובענה להחזרת התפוס לידי המבקש - להידחות. אני דוחה לפיכך את התובענה.

בגין התנהלותה של המשיבה, כמפורט לעיל, אני מחייב אותה לשלם למבקש הוצאות משפט בסך 3,500 ₪. הסכום ישולם למבקש בתוך 30 יום מהיום, שאם לא כן יישא הפרשי הצמדה וריבית כדין מהיום ועד לתשלום המלא בפועל.

המזכירות תעביר את העתק ההחלטה לצדדים.

זכות ערעור כחוק.

ניתנה היום, ט"ו שבט תשע"ח, 31 ינואר 2018, בהעדר הצדדים.